

דף תרגול: מילים שנוגעות - שיח וכתיבה על שפה ורגשות

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לבחון את התפתחות השפה העברית והתחדשותה
- לתרגל שיח כיתתי סביב מילים וסלנג
- לכתוב באופן אישי על רגשות ומילים משמעותיות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה כללית

1. א – אליעזר בן יהודה
2. א – לסנן
3. א – לפתוח שיחה על מילים ושפה
4. א – אליעזר בן יהודה
5. א – יצירת מילים חדשות לעברית מתחדשת
6. א – מילה שנותנת כוח או תמיכה ברגע קשה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – הוא עבד על חידוש מילים והפיכת העברית לשפת יומיום
2. לא נכון – השפה ממשיכה להתחדש עם מילים וסלנג חדשים
3. נכון – זהו שימוש מקובל במילה בשפת היומיום
4. לא נכון – מתבקשים לכתוב הגדרה אישית ומקורית לרגש
5. נכון – כך הקבוצה משוחחת וכותבת תשובה לפני ההמשך

חלק ג' – התאמת מילים ומשמעויות

1 – ה (להתעלם מהודעה או משיחה)
2 – א (לדבר יותר מדי על נושא אחד)
3 – ד (אדם מפורסם ומוכר)
4 – ג (ביטוי סלנג לתיאור משהו מרשים)
5 – ב (מילה שנותנת כוח בתקופה קשה)

חלק ד' – השלמת משפטים

1. בן יהודה
2. סלנג
3. הגדרה
4. עוגן
5. סיכום

חלק ה' – כתיבה קצרה

1. השפה חיה ומשתנה בעקבות טכנולוגיה, תרבות וצרכים חדשים של הדוברים
2. תשובה אישית - כל מילת סלנג רלוונטית עם הסבר ברור למשמעותה

חלק ו' – משימות כתיבה

1. קריטריונים: שימוש בדוגמאות מילים מודרניות, הסבר ברור, טון מכבד ויצירתי, פסקה שלמה
2. קריטריונים: הגדרה אישית ומקורית, דוגמה קונקרטית מחיי היומיום, שפה ברורה ורגישה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- בדקו שהתלמידים מזהים שינוי לשוני כתהליך טבעי
- בדקו שהם מסוגלים לנמק בחירה אישית
- בדקו שהם משתמשים במילים מהשיעור בתשובותיהם

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בהצגת קלף אחד ולבקש מהתלמידים לנחש את הנושא
- מומלץ לאפשר עבודה בזוגות במשימות הכתיבה הפתוחות לפני שיתוף במליאה
- בגרסת שילוב ניתן לדלג על הפריטים המסומנים ולהתמקד בזיהוי מילים בלבד

דף תרגול: מילים שנוגעות - שיח וכתיבה על שפה ורגשות

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד על מילים בעברית - ישנות וחדשות. נכתוב גם על רגשות במילים פשוטות.

📖 מילון קטן:

מילון	ספר או רשימה שמסביר מילים
חידוש לשוני	יצירת מילה חדשה בשפה
סלנג	מילים לא רשמיות שמשתמשים בהן בדיבור יומיומי
עוגן מילולי	מילה שנותנת כוח או תמיכה בתקופה קשה
רגש	תחושה פנימית כמו שמחה או עצב
התחדשות	תהליך של שינוי והוספת דברים חדשים
קלף שיח	כרטיס עם נושא לשיחה קבוצתית

1 חלק א' – הבנה כללית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי חידש מילים רבות בעברית?

א) אליעזר בן יהודה ב) חיים נחמן ביאליק ג) זאב ז'בוטינסקי ד) דוד בן גוריון

2. איזו מילה היא סלנג חדש?

א) לסנן ב) לכתוב ג) לקרוא ד) ללמוד

3. למה משתמשים בקלפי השיח?

א) לפתוח שיחה על מילים ושפה ב) לבדוק ידע בדקדוק ג) לתרגל כתיב נכון

ד) לשנן מילים באנגלית

4. למי כותבים מכתב במשימה?

א) אליעזר בן יהודה ב) חייל אלמוני ג) חבר טוב ד) מורה לעברית

5. מה המצאת המאה בקלפים?

א) יצירת מילים חדשות לעברית מתחדשת ב) המצאת הטלפון הנייד ג) גילוי אמריקה

ד) המצאת הדפוס

6. מה זה עוגן מילולי?

א) מילה שנותנת כוח או תמיכה ברגע קשה ב) מילה שקשה לאיית ג) מילה באנגלית בלבד

ד) מילה שנעלמה מהשפה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אליעזר בן יהודה פעל להחיות את השפה העברית כשפה מדוברת	☐	☐
2	השפה העברית לא השתנתה כלל מאז ימי בן יהודה	☐	☐
3	המילה לחפור בסלנג קשורה לדיבור ממושך ומייגע על נושא אחד	☐	☐
4	במשימת מילון הרגשות מתבקשים התלמידים לכתוב הגדרה רשמית מהמילון	☐	☐
5	אפשר לשלב דיון קבוצתי על קלף לפני קבלת הרמז הבא בחדר הבריחה	☐	☐

3 חלק ג׳ – התאמת מילים ומשמעויות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. לסנן	___	**א.** לדבר יותר מדי על נושא אחד
2. לחפור	___	**ב.** מילה שנותנת כוח בתקופה קשה
3. סלב	___	**ג.** ביטוי סלנג לתיאור משהו מרשים
4. מטורף	___	**ד.** אדם מפורסם ומוכר
5. עוגן מילולי	___	**ה.** להתעלם מהודעה או משיחה

4 חלק ד׳ – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. _____ הוא האיש שנחשב לאבי החייאת השפה העברית

2. מילים כמו סלב ומטורף הן דוגמאות ל _____ מודרני בעברית

3. במשימת מילון הרגשות כל תלמיד כותב _____ אישית לרגש שבחר

4. ה _____ המילולי הוא מילה שמשמשת כוח מניע בתקופה מאתגרת

5. קלפי השיח נועדו לשמש כפתיחה או כ _____ של שיעור

5 חלק ה׳ – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במשפט אחד מדוע השפה העברית ממשיכה להשתנות גם היום

2. כתבו דוגמה אחת למילת סלנג שאתם משתמשים בה והסבירו את משמעותה

6 חלק ו' – משימות כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פסקה קצרה לאליעזר בן יהודה שבה אתם מסבירים לו איך השפה שלנו השתנתה ומה לדעתכם הוא היה חושב על כך

2. בחרו רגש מורכב וכתבו עבורו ערך במילון אישי: המילה, הגדרה אישית, ורגע ביום יום שבו הוא מופיע אצלכם

כרטיס יציאה

כתבו מילה אחת שלמדתם עליה היום ומה פירושה

מהי לדעתכם הסיבה שהשפה העברית ממשיכה להשתנות

איזו משימת כתיבה אהבתם יותר ולמה

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀